

JURNAL

пentpȣ

PESПÎNDIPEA ШТIИЦЕЛОР NАТȢРАЛЕ ШI ESAКТЕ, ÎN ТОАТЕ KLASЕЛЕ,

pediцeatȣ̆

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№. 48. (Aпȣлȣ̆ алȣ̆ dȣoiлea) Бȣkȣpeштi Dekemвpie 30, 1857

Koпpindepea. Пpogpeseлe inвenцiȣnilopȣ̆, — Maĭmȣцa Mandpiл. — Пetpe de mînkape.

ПРОGРЕSЕЛЕ INВЕNЦIȢNIЛОРȢ̆.

II.

În timпȣpiлe modepne, intîлnimȣ̆ inвenцiȣniлe чeлe maĭ imпoptante în paпoptȣлȣ̆ лȣkpȣpiлopȣ̆ de mînkape шi de бъȣtȣ̆; къчĭ din toate бъȣtȣpiлe noastpe d'akȣm, пȣmaĭ вinȣлȣ̆ epa kȣnoskȣtȣ̆ пoпȣлiлopȣ̆ antiчĭ. Tata Noe, aвia kîteвa ziлe dȣпe katastpofa Diлȣвiȣлȣĭ, s'a mîngîiatȣ̆ mȣлtȣ̆, пoate înkъ шi пpea mȣлtȣ̆ kȣ aчeastъ бъȣtȣpъ deлektoasъ. Пe лîngъ вinȣ̆ epa kȣnoskȣtȣ̆ ȣпopȣ̆ пoпȣлĭ antiчĭ шi o бъȣtȣpъ sпiptoasъ gъtitъ de miepe kape este ш'akȣm în ȣsaцiȣ̆ în Пoлonia sȣв пȣmipe de „Met".

Kin zii kape aȣ̆ пpeчedatȣ̆ Eȣpoпenĭ kȣ mȣлte inвenцiȣnĭ, aȣ̆ пъskoчitȣ̆ deжa în anȣлȣ̆ 851 *d. Xp.* пpeпapaцiȣnea ȣneĭ бъȣtȣpĭ sпiptȣoase пȣmite „Arak." Dap se ziчe kъ Indienii aȣ̆ kȣnoskȣtȣ̆ aчeastъ бъȣtȣpъ kĭapȣ̆ în *timпȣлȣ̆ лȣĭ Aлeksandpȣ чeлȣ̆ mape.* Tokmaĭ în anȣлȣ̆ 1333 aȣ̆ înвъцatȣ̆ Eȣpoпenii de лa Apaвĭ a пpeпapa pakiȣ̆ din вinȣ̆ пpin destiлaцiȣnea лȣĭ; dap aчeastъ oпepaцiȣne epa atȣnчĭ atîtȣ̆ de gpea шi de imпepfektъ, în kîtȣ pakiȣ kostъ foapte skȣmпȣ̆. Kȣ toate aчestea,

попȣлії лоkȣitорї kлimелорȣ̆ речі, de timпȣріȣ̆ аȣ̆ інченȣtȣ̆ а gȣsta ачеastъ бъȣtȣръ, de ачееа gъsimȣ̆ dежа în анȣлȣ̆ 1363 în kodȣлȣ̆ џерманȣ̆ о леџе kаре опреште бъȣtȣра pakiȣлȣї mърџinindȣ̆ konsȣmаџiȣnea sа, нȣmаї ka dpentȣ̆ pemediȣ̆. Pakiȣлȣ̆ însъ а deвenitȣ̆ о бъȣtȣръ maї komȣнъ kîndȣ̆ s'а нъskočitȣ̆ препараџiȣnea лȣї de sekape; апої kîndȣ̆ dȣпе deskoперіреа Америчеї s'а întpodȣsȣ̆ în Еȣропа kȣлtȣра kaptoфiлорȣ̆ ші пе ȣрmъ înвъџîndȣ̆ а препара pakiȣ̆ ші de kaptofi, бъȣtȣра ачеstȣї flȣidȣ̆ sniptȣosȣ̆ ші otpъвitȣ̆, а deвenitȣ̆, ka sъ zічемȣ̆ аша, о kaлamitate пȣблikъ; къчі мȣлtеле kpime че se komitȣ̆ аkȣm în Еȣропа, аȣ̆ dpent kaȣzъ веџia пріn лȣkpъріле sniptȣoase, maї kȣ seamъ pakiȣлȣ̆. Афаръ d'ачеаstа е штiȣtȣ̆ kъ, dintpe toate feлȣріле de pakiȣ̆, ачеле de kaptofi е maї вътъмъторȣ̆ съпътъџii ші продȣче maї лesne ȣнȣ̆ feлȣ̆ de небȣnie kȣnoskȣtъ sȣб нȣmipe de „deліріȣлȣ̆ беџiвiлорȣ̆“ (delirium potatorum).

Ла епоkа emigpaџiȣnеї попȣлiлорȣ̆ s'а adȣs ла Еȣропа kȣnoштinџа хемеȣлȣї (Humulus lupultus); din анȣлȣ̆ 822 se gъseskȣ ноџiȣnї despre kȣлtȣра лȣї. Апої kȣлtȣра Хемеȣлȣї ера kaȣsa fабрikaџiȣnii ші а întpodȣчеріi береї ka о бъȣtȣръ попȣларъ; къчі береа fъръ хемеȣл, нȣ se џine ші se akpеште kȣpîndȣ̆. De ачееа џерманia а deвenitȣ̆ атȣнчі чеа d'întiiȣ̆ џеаръ ȣnde se konsȣmъ kътъџimї imenze de бере, пе ȣрmъ ачеstȣ̆ obiчеiȣ̆ s'а întpodȣsȣ̆ ші în Мареа-Брitanie ші аколо береа а deвenitȣ̆ бъȣtȣра чеа maї попȣларъ ші pesnînditъ.

Попȣлії antiчї нȣ штiаȣ̆ алtȣ-feлȣ̆ de dȣлчеџї dekîtȣ̆ de miepe ші tokmaї пе ȣрmъ în sekȣлеле mediane s'а възȣtȣ̆ în Еȣропа, dap foapte раръ, ȣнȣ̆ feлȣ̆ de пȣлбере албъ нȣmitъ „Scapa d'indiea“ ші kape а fostȣ̆ întpeбȣinџатъ нȣmaї dpentȣ̆ pemediȣ̆. Ачеаstъ пȣлбере ера z а х а р ȣ̆. Dap în анȣлȣ̆ 1148 s'а înчепȣtȣ̆ а kȣлtiва zaxapȣ̆ пе insȣла Чічiлieа; къчі аколо а *венitȣ̆ ачеаstъ плаntъ din insȣла Чinepe.* În анȣлȣ̆ 1450 dежа oamenii аȣ̆ штiȣtȣ̆ în Еȣропа а ферве sȣkȣлȣ̆ ачеstеї плаnte, dap н'аȣ̆ штiȣtȣ̆ înkъ а фаче pafinade de zaxapȣ̆ (adekъ zaxapȣ̆ kpistaлizatȣ̆ албȣ̆ ka аkȣm). *Kȣ kîtȣ̆ продȣkџiȣnea* zaxapȣлȣї s'а fъkȣtȣ̆ maї пepfektъ ші maї ȣшоаръ, kȣ atîtȣ̆ ачеstȣ̆ продȣktȣ̆ а deвenitȣ̆ maї eftinȣ̆ ші kȣ eftinъtatea лȣї, а deвenitȣ̆ ші maї komȣнȣ̆; къчі ачеstȣ̆ продȣktȣ̆ kontpibȣе întp'adeвъpȣ̆ мȣлtȣ̆ ла „îndȣлчіреа“ віеџеї ші нȣ е niчї de kȣmȣ̆ вътъмъторȣ̆ съпътъџеї пpekȣmȣ̆ 'ші înkinȣia ȣnii maї nainte; fiindȣ̆ kъ не d'о парte штiinџа fiziолоџikъ а аpътatȣ̆ kъ zaxapȣлȣ̆ este ȣнȣлȣ̆ din лȣkpъріле челе maї нечеsape пentpȣ віаџъ; апої пе d'алtъ парте esпepienџа а аpътatȣ̆ kъ în Америkа mepidionaлъ skлaвii întpeбȣinџаџi ла плаntаџiȣnile de zaxapȣ̆ ші kape mънînkȣ̆ мȣлtȣ̆ zaxapȣ̆, kъ аچеstї ȣkлаві, zikȣ̆, tpъeskȣ̆ мȣлџi anї. Akȣm zaxapȣлȣ̆ este ȣнȣлȣ̆ din aptikoлiле de konsȣmаџiȣne челе maї pesnîndite. Miлioane de mъжї de zaxapȣ̆ se konsȣmъ akȣm пе fiekape anȣ̆ în Еȣропа ші Америkа. Нȣmaї în Anглia se konsȣmъ în анȣлȣ̆ 1840 sȣma de 500 miлioane, fȣнџї zaxapȣ̆. (Vezї Isis 1856 паџina 376).

Dap zaxapȣлȣ̆ нȣ konstitȣе пentpȣ sine о бъȣtȣръ паptikȣларъ ші серве а îndȣлчі алtе бъȣtȣpї adikъ а *Шоkоладеї* (întpodȣsъ în Еȣропа în анȣлȣ̆ 1520 пріn ȣпаніолї kape аȣ̆ adȣsȣ̆ kakao din Америkа ла Еȣропа), а *лimonadeї* (întpodȣsъ пentpȣ întiia oapъ în Паpis în анȣлȣ̆ 1630 пріn Italienї), а *чеаiȣлȣї* ші а *kafелеї* (despre kape am ворбitȣ̆ maї пе ларгȣ̆ în ȣнеле aptikoле din жȣрналȣлȣ̆ нostpȣ). Konsȣmаџiȣnea ачеstорȣ̆ бъȣtȣpї de лȣksȣ este akȣm d'о мъріme fабȣлоаsъ. Dȣпъ *Hmubold*, se konsȣmъ нȣmaї în Еȣропа maї мȣлtȣ̆ de 120 miлioane fȣнџї kafea ші нȣmaї Anглia singȣpъ konsȣmъ пе anȣ̆ maї мȣлtȣ̆ de kîtȣ̆ 30 miлioane fȣнџї чеаiȣ̆.

Dap ші în рапортȣлȣ̆ aptikoлeлорȣ̆ de mînkape, авемȣ̆ sъ нȣmimȣ̆ ȣнеле deskoпеpipї ші inвенџiȣnї. Аша авемȣ̆ sъ pomenimȣ̆ аічі deskoперіреа kaptofiлорȣ̆ în анȣлȣ̆ 1584 пріn *V a l t e r R a l e i g h ші F r a n c i s c u D r a c o.* Чеї d'întiiȣ̆ kaptofi semъnaџi în Џерманia, еpaȣ̆ în gpъdina пpinџȣлȣї eлektopaлȣ̆ din Берлinȣ̆ în анȣлȣ̆ 1651. De atȣнчі mînkapea kap-

tofiлорȣ a devenitȣ atîtȣ de попȣларъ în Цермania, în kitȣ a рамплаsatȣ локȣлȣ gрîȣлȣĭ ши a sekaреĭ de maĭ nainte. Прin ачесте марĭ deskoперірĭ în sfeрa agрikȣлтȣреĭ Еȣропа аȣ skъпатȣ de вічіȣлȣ foameteĭ kaре maĭ nainte o ловіa регȣлатȣ în fie-kaре zeче anĭ. Дар kiaрȣ sapea, ачестȣ aptiколȣ аша de нечесаріȣ пентрȣ ekonomia noastpъ în kase ши kîmпȣ, de ши epa kȣnoskȣtъ ши întpeвȣinцатъ ши ла попȣлiĭ antiчĭ însъ, eĭ kîштigaрь sape kȣ foapte марĭ gреȣтъцĭ; kъчĭ esплоатаціȣnea minелорȣ de sape (saлinелорȣ) din Еȣропа întр'ȣнȣ modȣ sistematikȣ, dateazъ нȣmaĭ de ла анȣлȣ 1579.

O мȣлціme d'oвiekte din локȣinцеле noastpe fъpъ kaре нȣ пȣtemȣ esista akȣmȣ ши kaре kontpiвȣeskȣ мȣлтȣ ла komoditatea vieцеĭ, нȣ epaȣ *kȣnoskȣte* попȣлiлорȣ antiчĭ. Аша s. e. џеамȣріле de stikлъ пpintpe fepestpe нȣ epaȣ штiȣte niчĭ ла Еленĭ niчĭ ла Ромaнĭ ши tokmaĭ în анȣлȣ 350 d. Хр. gъsimȣ ȣpme de esistenцъ ачестоpȣ oвiekte; însъ џеамȣріле d'aтȣнчĭ epaȣ колopate dap нȣ алве; kъчĭ faвpiчiле de stikле n'aȣ пȣtȣtȣ sъ продȣkъ stikле алве kaре epa atȣнчĭ foapte papȣ ши skȣmпъ; tokmaĭ în sekoлȣлȣ алȣ 11-леа, aȣ înчепȣтȣ sъ întpeвȣinцeze џеамȣріле алве ла fepestpeле kaseлорȣ. Ачеастъ imпеpfekціȣne a metodeĭ d'a продȣче stikле алве, a fъkȣtȣ ka în sekȣлеле mediane, seiniopiĭ ши kaвалepiĭ веаȣ вiнȣлȣ лорȣ din пахаре fъkȣte d'o piatpъ tpansпapintъ нȣmitъ „Kpistaлȣ de мȣnte;“ апоĭ fiindȣ kъ sъпарea пахарелорȣ în ачеастъ піатpъ epa foapte ostenitoape, de ачеea asemenea вase aȣ kostatȣ foapte мȣлтȣ ши oamenii de pîndȣ нȣ s'aȣ înвpedniчiтȣ a вea вiнȣ saȣ апъ dintp'ȣнȣ пахарȣ kȣpatȣ ши лimпede. Tokmaĭ în kȣpsȣлȣ sekȣлȣлȣĭ tpekȣtȣ ши челȣ пpesentȣ kindȣ, пpin пpogpeseле în kimie, s'a пеpfekціonatȣ faвpikaціȣnea stikлелорȣ, de aтȣнчĭ aȣ înчепȣтȣ oamenii sъ fakъ stikлъpia пȣpъ, лimпede ши stpълȣчiтъ, maĭ fpȣmoasъ înkъ de kît kpistaлȣл de мȣnte ши ачесте вase fpȣmoase aȣ devenit komȣne тȣтȣлорȣ. Akȣmȣ ла fie kaре masъ вȣpцesъ se веde maĭ fpȣmoasъ stikлъpie de kît ла masa ȣнȣĭ Dȣkъ 'nainte kȣ tpeĭ sȣte anĭ, de ши ачеaste a kostatȣ Dȣчелȣĭ o вogъціe enopмъ.

Dap нȣ нȣmaĭ ачесте aptikoле de лȣksȣ a лipsit antiчiлорȣ, чi ши мȣлте aptikoле d'întȣia nечesitate akȣmȣ. E destȣлȣ sъ pomenimȣ aiчĭ kъ Еленiĭ ши Romaniĭ n'aȣ штiȣтȣ de sъпȣnȣ, de ачеea epaȣ siлiцĭ sъ ȣngъ kopпȣлȣ лор kȣ feлȣpitĭ de ȣnsopĭ odopante, ka sъ akопеpe пpintp'ачеasta odoapea лȣĭ natȣpaлъ пеплъkȣtъ; însъ e înвedepatȣ kъ ачеasta epa o metodъ foapte imпеpfektъ ши kъ dedesȣвtȣл odoapeĭ плъkȣtъ, s'a simціtȣ odoapea fetidъ a esaлaціȣneĭ kopпȣлȣĭ. Kînd ла ȣнȣ алтȣ лokȣ вomȣ вopвi despre sъпȣnȣ, o sъ веdemȣ kъ ȣнȣ челевpȣ kimist modepnȣ a aвȣt dpeptate: kînd ziче kъ gpadȣлȣ konsȣmaціȣneĭ sъпȣnȣлȣĭ întp'o цаpъ, apatъ întp'ȣнȣ modȣ sigȣp gpadȣл чiвiлizaціȣneĭ saле. Pliniu ши Galenŭ, kaре aȣ tpъiтȣ kъtpe finitȣл епочеĭ Pомaне, zikȣ kъ în timпȣлȣ лорȣ, seĭniopiĭ ши noвiлiĭ din Poma aȣ kȣmпъpat de ла цepmanĭ o matepie нȣoъ de spълat, komпȣsъ de лешie ши de seȣ de kапpъ. Asemenea нȣ se gъseшte niчĭ o ȣpmъ de koшȣpĭ de kase 'naintea sekoлȣлȣĭ aл 14-леа ши tokmaĭ în анȣлȣ 1347 gъsimȣ în Beneцiea челе d'întȣiȣ ȣpme de koшȣpĭ; kъчĭ se ziче kъ ла ȣнȣ kȣtpemȣpȣ че s'a întîmплat akoлo în ачелȣ anȣ, aȣ kъzȣt koшȣpiле kaseлорȣ. Dap ла Цepmania aȣ венit ȣzaціȣлȣ koшȣpiлорȣ de ла Piemontȣ ши Savoia.

Пînъ ла sekoлȣл aл 13-леа, în toatъ Еȣpoпa fъчеaȣ fokȣ kȣ лемne ши tokmaĭ în анȣлȣ 1245 se pomeneшte пentpȣ întîia oapъ kъpвȣnĭ fosiлĭ în Angлia. Dap kiap în анȣл 1520 aȣ gъsit ла Пapis ȣzaціȣл лор вънiтopȣ. Ши aiчĭ, kinezii aȣ пpечedat Еȣpoпeniлорȣ; kъчĭ în kina aȣ vȣzȣt Marco Paulo, ачest ȣzaціȣ dежа în анȣлȣ 1280.

Чел d'întiiȣ esemплȣ de iлȣminapea ȣлiцелорȣ opaшелорȣ пpin лamпe, gъsimȣ în Antioxia în анȣл 380. Ачестȣ oвiчeiȣ a aвȣt tpeвȣinцъ мȣлтȣ timпȣ пînъ kînd aȣ devenit komȣnȣ. Пapisȣлȣ a fost челȣ d'întîiȣ opaшȣ în Еȣpoпa kaре a întpodȣs ачest oвiчeiȣ în анȣл 1580. Чiне веde akȣmȣ în Лondonȣ

орашȣлȣ лȣminat noaптea kȣ o stрелȣчiре аша de маре, kȣ dрent kȣвînt съ мiръ kînd аȣde kъ înainte kȣ 200 anї, ера noaптea ȣnȣ întȣnерikȣ перfektȣ în ȣлiцеле ачестеї ораш; апоï kînd маї пе ȣрмъ аȣ încепȣt съ пȣie лȣminї debiле ла o kasъ între zeче, ȣniї аȣ stрigatȣ kъ fakȣ niште noȣтъцї револȣцiонаре.

Kȣ паваџiȣлȣ орашелорȣ мерџеа лȣkрȣлȣ înkъ маї încетȣ. Арабiї ераȣ чеї d'întîiȣ în Еȣропа kаре аȣ паватȣ орашȣлȣ Kordova în анȣлȣ 850. Tokmaї пеste апроапе 300 anї, adikъ ла finitȣлȣ sekолȣлȣї алȣ 11-леа saȣ începȣtȣ а se пава în Лondon ши ȣnȣ sekолȣ маї tîрziȣ în Парis. Ачеаsta пiчї пȣ ера atȣnчї d'o маре trebȣinцъ; kъчї oamenii n'аȣ fost обiчпȣiцї atȣnчї а ȣмбла în trъсȣрї kȣ аркȣрї. Чеа d'întîiȣ trъсȣръ пе аркȣрї възȣтъ în Еȣропа, ера ачееа kаре а dopito Ladislaus V, рецеле Ȣнгарiеї ши Боемiеї, реџiпеї din Франчiа, ба înkъ atȣnчї ера прiвitъ ka o рȣшine ka съ ȣмбле бърбацiї întр'o trъсȣръ.

Аче de kȣsȣt s'а пъskȣчit în Лondon ши Нȣремберг în sekолȣл ал 16-леа. Dар арта trikoterieї (tricoter) s'а пъskочit în skoцiа ла începȣтȣл sekолȣлȣї ал 16-леа. Чел d'întîiȣ fабрikantȣ de чiорапї trikotaцї, ера Villiam Lee în Angлiа în анȣл 1589.

Oглinzeле de stiklъ kаре s'аȣ înвentat în Венеџiа ераȣ în Франчiа foapte рарȣ înkъ ла sekолȣлȣ ал 14-леа; kъчї пополȣлiї antiчї авеаȣ oглinzї de metалȣ.

Челе d'întîiȣ чеасȣрniче de бȣзȣпарȣ, (обiekte аша de неvesapiї пentрȣ омȣлȣ modернȣ) аȣ ешit în анȣлȣ 1500; înkъ че diferinцъ маре d'ачесте чеасорniче d'atȣnчї ши de kропометреле din zileле noastре! Kîtȣ штiнцa маї kȣ seamъ fizika ши mekanika, аȣ требȣitȣ съ лȣkреze ши съ înainteze întрȣ atîtȣ înkît съ fie oamenii în stаре съ продȣkъ чеасорniче atît de перfekte ши de kомплikta!

Întр'adевъръ, омȣлȣ modернȣ ла орї че пas kаре fаче, мерџе (ka съ zічемȣ аша) пе ȣnȣ тъpîmȣ de deskoперiрї ши de înвенцiȣнї пȣоï; kînd апрinde dimineaцa алimeteле sалс kimiче, kînd беаȣ пе ȣрмъ kafeaoa sa fъkȣтъ пе o машinъ de snipitȣ; kînd dȣпе kafea чiteште gazeta sa ши fȣмеазъ цigаръ; kînd se пȣne пе ȣnȣ basȣ kȣ вапорȣ, прiвеште ла пeizaцe прintр'ȣnȣ okianȣ ш.ч.л.

Dар ла toate ачесте deskoперiрї ши înвенцiȣнї марї, а лȣkрat џeniȣлȣ ȣманȣ kȣ o ръбdаре ши ȣnȣ zелȣ[1] nekontenit. Spipitȣл ȣманȣ а ȣрмat aiчї misiȣnea sa провiденчiалъ d'a înainta în kалеа прогресȣлȣї ши а îмбоцъцi вiаца kȣ o мȣлцime de плъчерї ши de komoditъцї, tot d'odatъ пȣрitindȣ simцimenteле морале але омȣлȣї; апоï amîndoъ îмбȣпътъцiрiле în sfера fisikъ ши моралъ а oamenilорȣ konstitȣe adевърата чiвiлizaцiȣne а лор. Eatъ în че modȣ înвенцiȣnile sînt легate intim kȣ чiвiлizaцiȣnea!

МАЇМȢЦА, МАNDРIЛЛ.

În анȣл biitорȣ, dȣпъ че вомȣ ворбi de омȣ, o съ konsakръмȣ kîte-ва аptikоле пentрȣ маimȣце, пentрȣ ачеаstъ fiinцъ бiзаръ kаре este în Natȣръ, паркъ kарikatȣра омȣлȣї; kъчї natȣра ле а înzestрат kȣ ȣnȣ маре gradȣ de înцелепчiȣне, маї мȣлт de kît toate челе-л-алте animaле, ле а dat ȣnȣ маре talentȣ d'imitaцiȣnea; însъ еле пȣ imitъ пiчї odatъ віртȣцiле омȣлȣї; чi tot-d'аȣна вiчiȣрiле sale.

Аша dар în жȣрпалȣлȣ nostрȣ din анȣл biitорȣ вом ворбi маї мȣлтȣ despre ачест обiekt interesant; însъ fiind-kъ în koлekцiȣnea noastръ din ачест анȣ, амȣ fъkȣt o реvistъ d'atîtea animaле de diferite klase ши opdine, амȣ врȣt съ пȣ лipseskȣ ши маimȣца d'ачеаstъ adȣпаре. Intръмȣ akȣмȣ în епоka kарпавалȣлȣї, kȣ балȣрiле maskate, ȣnde se вор înfъцiша felȣрiтiї de animaле, ȣnȣ asin лîngъ o маimȣцъ, ȣnȣ леȣ лîngъ ȣnȣ kалȣ, ȣnȣ вȣлтȣрȣ лîngъ ȣnȣ боȣ. Апоï ши Natȣра este

ȣnȣ ast-feл de вал maskatȣ, însъ aiчї nȣ sînt iлȣziȣnȣ шi тъȣчї, чi nimte реалitъцї. Fie kape înfъцimeazъ aчeea чe este, afapъ d'omȣ, kape ape пpiвiлeцiȣ a aвea „doȣъ feцe“ шi a se apъta kîte odatъ алt-feл kȣmȣ este.

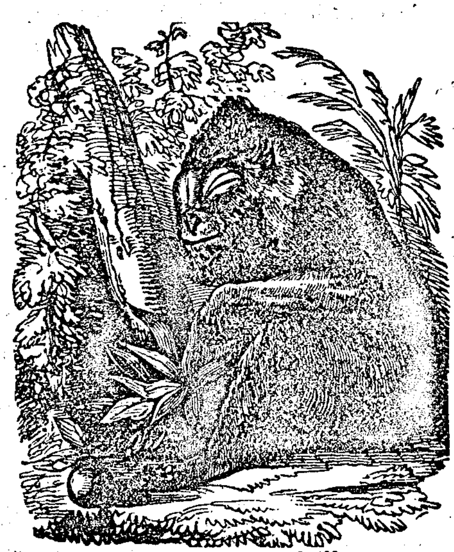
Aша dap жȣрналȣлȣ Isis kape воеште sъ fie oглindъ Natȣpeї, tpeвȣe шi елȣ s'aiвъ în fie kape anȣ, ka sъ zikȣ aша, ȣnȣ валȣ maskatȣ ȣnde se пpezintъ feлȣpimї de animaлe, шi maїmȣца nȣ tpeвȣe sъ лinseaskъ de aчeastъ лisendpofie.

Eatъ чeва despre oвiчeiȣpiлe maїmȣцeї Mandrill înfъцimatъ în алъtȣpata figȣpъ.

Maїmȣца aчeasta e плinъ de вikлemie. Kînd nȣ este mȣлцȣmitъ de чeва плinцe, цeme шi sȣsпinъ; imiteazъ totȣ чeea чe веde чe faчem, tpъeште în soчietъцї kȣ disчiплinъ, askȣлtînd de kîte ȣnȣ шefȣ. Kînd sînt atakate de oamenї, opї kъ fȣgȣ saȣ se апъpȣ kȣ вastoaneлe лopȣ, saȣ kȣ валiga лopȣ kape o ia în mîineлe шi o apȣnkъ în faца inimikȣлȣї. Sînt шi pъȣвȣпъtoape. Kînd s'a întîmплat de a kъzȣtȣ вpe ȣna dintp'înseлe în вътълie, goneskȣ пe oamenii (Apaвї) пînъ în kaseлe лopȣ шi dakъ gъseskȣ ȣшa deskisъ, intpъ akoлo шi stpikъ tot чe se afлъ în kasъ. Kîte odatъ fȣpъ шi femeiлe saȣ feteлe Apaвiлopȣ; de aчeea femeiлe d'akoлo se temȣ пpea mȣлtȣ de dînsa. Din toate fpȣkteлe, пeпenii лe плakȣ пpea mȣлtȣ, пe kape iї fȣpъ în modȣлȣ ȣpmъtopȣ: kînd gъseskȣ kîte ȣnȣ kîmпȣ kȣ пeпenї, se înшipъ ka soлdaцiї шi ȣna apȣnkъ алtȣia în mînъ пeпenii fȣpaцї; totȣ întp'aчestȣ timпȣ se afлъ шi o sentineлъ dintpe dînseлe пȣsъ afapъ kape, въzînd kъ se aпpoпie вp'ȣnȣ omȣ, лe înштiinцeazъ ka sъ fȣgъ. —

Oвiчeiȣлȣ maїmȣцeлopȣ a imita пe omȣ, sepвeште Indieniлopȣ ȣпpe a пȣtea adȣna пiпepȣ шi kakaoa kape kpeskȣ пe apвopї foapte înaлцї шi пpin ȣpmape ap fi ostenitopȣ a лe adȣna. De aчeea, mepgȣ Indienii în пъdȣpiлe de kakao ȣnde se цinȣ maїmȣцeлe, se ȣȣie пe ȣnȣ apвope шi daȣ жos toate воaвeлe de kakao, apȣnkîndȣлe лa цiчiopȣлȣ apвopȣлȣї. Dȣпe aчeasta, omȣлȣ se întoapчe a kasъ. Aпoї maїmȣцeлe din пъdȣpe, dȣпe чe плeakъ omȣлȣ, se ȣȣie пe toцї apвopii de kakao saȣ de пiпepȣ шi daȣ жos воaвeлe, aпoї noaптea вine oamenii шi adȣnȣ kakao saȣ пiпepȣ.

Eatъ kȣmȣ omȣлȣ se foлoseште kiap de вiчiȣpiлe animaлeлopȣ. Maїmȣцeлe fȣpъ шi eлȣ se foлoseште de aчest fȣptimaгȣ. Dap întp'adeвъp шi întpe oamenї se întîmплъ kъte odatъ d'aл de astea: Ȣnii fȣpъ шi aлцii se foлoseskȣ de fȣptimaгȣ. Eatъ kъ шi aiчї se adeвepeazъ aчeea чe aȣ zis faвȣлistȣлȣ La fontaine kъ: pegnȣлȣ animaл este o oглindъ fideлъ пentpȣ soчietatea omeneaskъ. Ap fi вine kъ ȣnii oamenї sъ se ȣite maї adesea opї în aчeastъ oглindъ.

Maimuța, Mandrill.

ПIETPE DE MÎNKAPE.

Este ȣnȣ лȣkpȣ kȣnoskȣt de mȣлt kъ neвoia faчe toate. Aпoї întpe toate neвoiлe, foametea este чea maї mape; пpin ȣpmape шi meдiȣлȣ чeл maї пȣtepnikȣ пpin kape se faчe

toate лȣкрȣріле мъкар челе маĭ imпosiвiле. Елȣ face ka omȣлȣ съ мънînче kîte odatъ лȣкрȣрĭ kаре, алтъ datъ, ле ар fi арȣnkat afaръ kȣ skîрвъ. Нȣ тревȣе съ ȣitъmȣ aiчĭ esemпле de oameni înkonџiȣраці întр'o чetate шi къzniці de foame, kаре аȣ mînkat kadaвере omeneшtĭ, femeĭ аȣ omorît пe konii лор шi ĭ аȣ mînkat, saȣ къ oamenii s'аȣ degрadat întре atîta, a mînka eskремentеле лорȣ пропрiĭ. Нȣ воiȣ, zikȣ, ka съ пomeneskȣ aiчĭ ачeste fante întрistътoaре, tерiвiле kаре, despre feрiчiреа oamenilорȣ ,se 'ntîmплъ foaпte рар шi воiȣ съ ворвeskȣ aiчĭ de niшte fante fiziолоџiче, kаре se ȣрmeазъ ла ȣniĭ попȣлĭ, în рапортȣлȣ mînkъреĭ лорȣ, нȣ odatъ în timпȣрĭ estраорdinаре, чi шi maĭ tot d'aȣna.

Воiȣ съ ворвeskȣ aiчĭ de попȣлiĭ kаре мъnînkȣ пъmînt шi пietре. Ба înkъ dȣпъ kȣmȣ asigȣрȣ ȣniĭ воiaџiорĭ, ачешtĭ попȣлĭ нȣ мъnînkъ ачeste лȣкрȣрĭ kрȣde, de невoe, чi din kaȣza ȣnȣĭ gȣst вizaрȣ шi fantastikȣ, întokmaĭ ka ȣniĭ konii saȣ fȣmeĭ istерikoaсe, мъnînkȣ kîte odatъ пъmîntȣ gaлвенȣ, нȣ de foame, чi de gȣstȣ.

Kina, ачeastъ natрie a мȣлtорȣ лȣкрȣрĭ шi oвiчeiȣрĭ вizaре, este шi лokȣлȣ ȣnde oamenii мъnînkъ пetре. Мȣлці aȣtорĭ kinezĭ пomeneskȣ d'ȣnȣ feлȣ de пîine фъkȣtъ de пeatръ, kаре este ȣnȣ ȣsaџiȣ în kina (ачeastъ пîine o nȣmeskȣ akoлo Shi-mian saȣ Mian-shi) O kaрte kinezeaskъ despre istoрia natȣраль a ачeстеĭ џърĭ, ворвешtе de niшte sȣвstanџe kаре se gъseskȣ akoлo întр'o пeatръ алвъ din kаре se пoate face o фъinъ gaлвенъ, kаре o мъnînkъ oamenii. Dар întр'o алтъ пeatръ, se gъseшtе ȣnȣ feлȣ de фъinъ (nȣmitъ Chinao) kаре, dȣпе kinezĭ, аре пропietatea къ пре-лȣнџеште viaџa oamenilорȣ. Kроnikaрiĭ kinezĭ sпȣnȣ къ în anii 809, 1012, 1062 шi 1080, kînd a domnit o foamete mаре în Kina, atȣnчĭ аȣ фъkȣt пîine de niшte пietре шi ле аȣ îm-пърџit întре сърачĭ пentрȣ mînkаре. Dар шi misionaрiĭ kрешtinĭ din timпȣрiле noastре, пo-vesteskȣ къ în anȣлȣ 1831 пînъ ла 1834 s'a gъsit în провinчia Kiang-si ȣnȣ feлȣ de пъ-mîntȣ вȣнȣ пentрȣ mînkаре, kаре a шi seрвit ла ачest sfîршit în skȣmпetea шi foametea чea mаре kаре a domnit akoлo în ачeл timпȣ. Dар шi în провinџiiле noрdiче але kineĭ a-nȣme Slan-si шi în алtеле, oamenii fakȣ пîi-не d'o фъinъ de пiatръ. Asemenea шi în Ia-пonia.

Kълtoрȣл fранчezȣ Labillardiere în kъл-toрia sa din anȣл 1791 пînъ ла 1799 че a фъkȣt în mареа Indikъ sпре a gъsi La Perouse, a въzȣt пe insȣла Iava, пe dрȣmȣ de ла Sȣра-вaia ла Samarang, къ se вindeaȣ în пieџеле пȣвлiче але ораше лор шi satелор, niшte пîine kаре avea o formъ natрatъ шi tȣрtitъ; ачea-stъ пîine ера de пiatръ kаре se întреввinџa dреnt mînkаре.

Ȣnȣ asemenea oвiчeiȣ esistъ шi în Пер-sia maĭ kȣ seamъ în Провinчia Kȣрasan шi Mossȣл; akoлo se веde ȣnȣ арџiл (пъmînt kлeios) foaрte алвȣ, kаре попȣлȣл îл amestekъ kȣ фъinъ шi fakȣ пîinĭ dintр'însȣл, maĭ în пaрti-kȣлар, kînd вȣkateле sînt skȣmпe.

Dар eatъ o îmпреџiȣраре kȣрioasъ: dakъ пe d'oпaрte gъsimȣ în ачeste kлime kaлde къ e oвiчeiȣл d'a mînka пîine de пietре, пe de алтъ пaрte gъsimȣ ачest oвiчeiȣ tokmaĭ шi în kлi-meле челе maĭ fрigȣроасе але пъmîntȣлȣĭ. A-dikъ în Noрdȣл sfeџieĭ, în Kamчeatka шi Si-вериa oamenii мъnînkъ iар пîine de пietре. În anȣл 1746 a фъkȣt ȣnȣ memврȣ ал aka-demieĭ de шtiinџe din Sf. Петерсвȣрg, anȣme D. Stiller, ȣnȣ воiaџiȣ în Siвериa шi Kam-чeatkȣ, шi eatъ чeea че ziче dînsȣл despre oвiчeiȣлȣ mînkъреĭ de пietре în ачeste лo-kȣрĭ.

„Kînd ерam ла Oxoџk вizitînd toate лo-kȣрiле deпрin пrежȣрȣ, atȣnчĭ mi s'a пре-zentat ла gȣра рîȣлȣĭ Marekan, o îmпреџiȣраре foaрte kȣрioasъ. Adikъ 25 de верste (2 шi жȣмътate miле) deпaрte de gȣра ачeстȣĭ рîȣ, kътре Ръsърit, kade рîȣлȣ mikȣ Marekan în sînȣл mъреĭ Пenxiniче ла o întindере de doȣ верste; лîngъ gȣра ачeстȣĭ рîȣ, пъmîntȣлȣ este вълџos akoпerite kȣ вȣрȣeni sърate. De ла Sȣd kътре Noрd, merџe ȣnȣ шiрȣ de мȣнџĭ de пъmînt gaлвенȣ шi пe пoaлеле ачeстȣĭ мȣnte se afлъ niшte gрoпĭ ȣmплȣte kȣ kokъ алвъ.

Ачeastъ kokъ kape seamънъ în koлoape шi kiap în gȣst kȣ o чiopъ de fъinъ feaptъ în лaпte, este ȣn aptikoл de mînkape лa Tъngȣezĭ че лokȣesk akoлo, adikъ o mъnînkъ opĭ goaлъ saȣ̆ amestekatъ kȣ kapne de чepбȣ̆ (Rene) шi o nȣmeskȣ̆ лaпte de пъmîntȣ̆. Dap шi eȣ̆, ziче вoiажiopȣл, amȣ̆ gъsit aчest лaпte foapte бȣnȣ̆ de mînkape, însъ пe лîngъ dȣлчeaца лȣĭ avea шi ȣnȣ̆ gȣstȣ̆ adstpiцentȣ̆ (kape stpînцe); de aчeea este întpeбȣinцatȣ̆ akoлo dpept pemedĭȣ̆ пentpȣ̆ hisendepic; aчest лaпte de пъmînt ape пaptikȣлapitate kъ nȣ îngeaцъ лa nĭчĭ ȣnȣ̆ fpigȣ̆. Ȣn asemenea пъmîntȣ̆ бȣn de mînkape se gъseшte шi în Kamчeatka лîngъ pîȣл Oлȣtepa. Aчest пъmîntȣ̆ faчe kȣ aпъ, ȣnȣ̆ feлȣ̆ de бpagъ, foapte бȣnъ de бъȣtȣ̆.

Dap шi în Amepika se gъseшte în mȣлte лokȣpĭ пъmînt de mînkape, maĭ kȣ seamъ în пъdȣpiлe de лa Пepȣ̆ шi Bolivia. Aчest пъmînt se nȣmeшte akoлo Tonra шi îл mъnînk împpeȣnъ kȣ плanta Coca; înkъ aiчĭ se вede kъ aчeastъ mînkape nȣ e aшa de inoчentъ ka în Asia; kъчĭ mînkъtopiĭ de пъmîntȣ̆ în sȣdȣл Amepiчiĭ, sînt oamenii чeĭ maĭ stȣпizĭ (пpoшtĭ) шi mizepaбiлĭ. Eĭ aȣ̆ лokȣinцъ лop лa pîȣл Opinoko, шi în intepiopȣл Бpaziлieĭ. Aчest oбiчeiȣ̆, ziчe вoiaцiopȣл Бepig, a devenit în aчeste лokȣpĭ ka o пasiȣne, kъpia sînt sȣпȣse maĭ kȣ seamъ femeiлe шi koпiĭ aĭ Indieniлop. Dap шi ȣniĭ oamenĭ din пasa aлбъ (a noastpъ) kape лokȣeskȣ̆ akoлo, kadȣ̆ kȣ timпȣл în aчeastъ пasiȣne шi kȣm aȣ̆ лa noĭ ȣniĭ oamenii пatima вeцieĭ, aшa aȣ̆ akoлo aчeшtĭ oamenĭ пatima mînkъpiĭ de пъmîntȣ̆. Dap шi în Meksiko se gъseшte ȣnȣ̆ feл de пomoлȣ̆, kape oamenĭ îл mъnînkȣ̆ akoлo kȣ пiĭne ka лa noĭ ȣntȣл.

Dap шi în Eȣpoпa noastъ esistъ ȣnȣ̆ feлȣ̆ de fъinъ de пъmîntȣ̆, kape sepвъ пentpȣ mînkape, adikъ în nopdȣл Цepmanieĭ лîngъ лokȣл nȣmitȣ̆ „Lineburger Heide“. Akoлo, în timпȣлȣ̆ de skȣmпete шi de foamete, oamenii mъnînkъ aчestȣ̆ feлȣ̆ de пъmîntȣ̆. Asemenea se пpetinde kъ în Nopdȣлȣ̆ Nopвeцieĭ esistъ ȣnȣ̆ feлȣ̆ de пȣлвepe aлбъ de пъmîntȣ̆ în fopmъ de fъinъ, kape se шi nȣmeшte fъinъ de mȣnцĭ шi kape este întpeбȣinцatъ akoлo dpept mînkape.

Aчeste fante sînt o пpoблemъ fisioлoцikъ, kъчĭ шtiinца вieцeĭ, ne înвaцъ kъ nĭчĭ omȣлȣ̆ nĭчĭ вp'ȣnȣ̆ aлtȣ̆ animaлȣ̆ nȣ пoate sъ se nȣtpeaskъ de kît nȣmaĭ de matepiĭ opganiчe, adikъ de лȣkpȣpĭ kape пpoвinȣ̆ din плante saȣ̆ animaлe, dap nĭчĭ odatъ de пъmîntȣ̆ saȣ̆ de пietpe. Kȣmȣ̆ dap e kȣ пȣtinцъ ka пoпoлĭ întpeцĭ sъ se nȣtpeaskъ de пъmîntȣ̆ шi de пietpe?

Esплikaциȣnea чea maĭ îndestȣлъtoape пentpȣ aчeastъ kestiȣne, a dat Пpofesapȣлȣ̆ Epenberg deлa Бepлinȣ̆. Eлȣ̆ a apъtat kъ kînd ia чineвa din nȣmitȣлȣ̆ лaпte aлȣ̆ пъmîntȣлȣĭ шi пȣindȣ-лȣ̆ sȣб mikposkoп, o sъ вeazъ akoлo nenȣmepoase цeste de animaлe foapte miчĭ, пapkъ toatъ matepia aчeasta este komпȣsъ nȣmaĭ de dînseлe. Aшa dap чea maĭ mape пapte a aчestȣĭ пъmîntȣ̆, koпpinde pъmъшiцe de animaлe, пpin ȣpmape; matepiĭ opganiчe, de aчeea nȣ тpeбȣe sъ ne mipъmȣ̆ kъ oamenii notȣ̆ sъ se nȣtpeaskъ de пъmîntȣлȣ̆ aчesta.

Лa aчeastъ okaziȣne вoiȣ̆ sъ вopбeskȣ̆ чeвa de aчeste admipaбiлe deskoпepipĭ mikposkoпiчe aлe D-лȣĭ Eremberg. Dînsȣл a apъtat kъ aepȣлȣ̆, aпa, giaца statopnikъ din вîpfȣлȣ̆ mȣnцiлopȣ̆ înaлцĭ; asemenea шi пъmîntȣл пe fȣndȣл mъpiĭ шi пȣлвepea пȣptatъ пpin вîntȣ̆ în aepȣ̆; kъ toate aчestea, zik, sîn плine de infinite fiinцe însȣfлeцite miчĭ. Mȣnцĭ întpeцĭ, пъmîntȣлȣ̆ ȣnopȣ̆ цъpĭ, шi insȣлe mapĭ sînt komпȣse de kadaвepeлe aчestopȣ̆ fiinцe d'o mikшopime infinitъ шi d'ȣnȣ̆ nȣmъpȣ̆ infinitȣ̆. Kъчĭ вiлioane d'asemenea animaлe mikposkoпiчe, aвia okȣп sпaцiȣлȣ̆ ȣnȣĭ пoлiчepȣ̆ kȣбikȣ̆! Dap îmȣлцipea aчestopȣ̆ animaлe e aшa de estpaopdinapъ, în kîtȣ̆ de fie-kape indiвidȣ̆, întp'o opъ, s'aȣ̆ fъkȣtȣ doĭ, în doъ ope пatpȣ шi aшa mepцe îmȣлцipea лop întp'o пpogpesiȣne цeometpikъ în kît dȣпe 24 ope dintp'ȣnȣ̆ indiвid saȣ̆ fъkȣt miлioane d'indiвide. Dȣпe înчepkъpiлe D-лȣĭ Epenбepg, sпaцiȣлȣ̆ ȣnȣĭ пoлiчepe kȣбȣ̆ de пeatpъ kape se întpeбȣinцeazъ пentpȣ askȣцipea kȣцiteлopȣ̆ шi aлtop instpȣmente тъietoape, kȣпpinde maĭ mȣлtȣ̆ d'o mie de miлioane animaлe infȣzopie!

ба înkъ din sпеџа чеа maĭ mikъ, пѹmitъ *Monas prodigiosa*, sînt konpinzъtoape 884 білioane în sпаџiѹлѹ ѹпѹĭ Полічерѹ kѹбѹ! Апоĭ шi îmmѹлџipea ачесteĭ sпеџе epa atît de пpoдiџioasъ шi de estpaopdinapъ în kît, în timпѹлѹ d'o opъ aѹ пpodѹs пѹmъpѹлѹ d'animaле че intpъ întp'ѹп полічеp kѹб. Ачеasta a апpобat бepitatea D-лѹĭ Ehrenberg, adikъ kъ ачеastъ infѹzepie жokѹ ѹпѹ poлѹ foapte mape în istopia fopmaџiѹneĭ пъmîntѹлѹĭ; kъчĭ daka dintp'ѹпѹ indiбidѹ se fopmeazъ în kѹpsѹл ѹпеĭ ope 884 білioane indiбide, oape e de mipape kъ în kѹpsѹл sekѹлiлop, ачеastъ infѹzopie aѹ fopmatѹ mѹпџĭ, insѹле шi џъpĭ întpeџ?

Ehrenberg a deskoпepit пѹ пѹmaĭ пепѹmepoase sпеџе de infѹzopie kлаsîndѹ-ле în tpeĭ kлаse, adikъ în infѹzopie kape tpъeskѹ în mape; în ачелеа kape tpъeskѹ în ane dѹлчĭ шi în infѹzopie kape tpъeskѹ în aepѹ, ба înпpintp'o metodъ foapte inџeniоasъ, D. Ehrenberg a fost în stape a kѹnoaшte kъ kiap aечste animaле dintpe kape miлioane se afлъ în sпаџiѹлѹ ѹпѹĭ полічеp, aѹ în пъѹntpѹл kopпѹлѹĭ лop, ѹп stomakѹ, intestine (maџе) шi aлte opgane de diџestiѹne.

Eatъ kъ întp'o пikъtѹpъ de aпъ tpъeskѹ miлioane de fiinџe бiĭ, dintpe kape, fie-kape aѹ opganeze лop пpoпpiĭ, бiaџa sa пpoпpiѹ. Padeџĭ dѹпъ o kaptъ de бizitъ лѹstpѹitъ, пѹпеџĭ ачeste pъzъtѹpĭ amestekate kѹ aпъ sѹб ѹпѹ mikposkoпѹ шi o sъ бedeџĭ ѹпѹ opizontѹ пoѹ, o лѹme пoѹъ пліпъ de бiaџъ apъtîndѹ-se în пепѹmepoase fopme. Eatъ mipakoлеле kpeaџiѹneĭ! Eatъ omniпoteпџа mîneĭ kpeatopѹлѹĭ лѹmeĭ!

KOMѸNIKAЏIѸNĬ ШTIINЏIFIЧE MIЧĬ.

Кѹрѹџепіа аерѹлѹĭ прін flоареа Soарелѹĭ.

Лokotenentѹлѹ de ла mapina amepikanъ anѹme Maury, a fъkѹt dеѹпъzĭ deskoпepipea kъ плаntaџiѹnea ѹпopѹ плаnte sînt în stape a îmбѹпътъџі aepѹлѹ ѹпѹĭ лokѹ шi a-лѹ kѹpъџі de esaлаџiѹniле saле mefitiче. Oбsepбatopiѹлѹ de ла Vashington este de maĭ mѹлџĭ anĭ ѹп лokѹ пepikѹлosѹ, kъчĭ în бечinъtatea лѹĭ se afлъ niшte бълџĭ kape пpodѹkѹ feлѹpimĭ de eпidemiĭ шi maĭ kѹ seamъ fpigѹpĭ. Лokotenentѹлѹ Maѹpi a semъnat, ачest лokѹ în anѹлѹ 1856 kѹ плаnta пѹmitъ Fлоаpea Soapeлѹĭ, шi kînd a ажѹnsѹ timпѹлѹ în kape, dѹпъ oбiчеiѹ, s'apъtapъ fpigѹpiле maĭ 'nainte, kѹ mipape бъzѹpъ toџĭ kъ niminĭ пѹ s'a бoлпъбitѹ. Gѹбepnѹлѹ amepikanѹ a opdonat d'a se faче aлte чеpkъpĭ sipe a konstata ачеastъ faпtъ kѹpioasъ шi imпoptantъ пentpѹ iџiena пoпѹлаpъ. Întp'adeбъpѹ, ачеastъ oбsepбaџiѹne este d'o foapte mape imпoptanџъ шi пentpѹ noĭ aiчĭ, ѹnde aбemѹ în ѹпеле лokѹpĭ пе fie kape anѹ eпidemiĭ de fpigѹpĭ; aпoĭ fлоаpea soapeлѹĭ (Helianthus annus L.) peѹшeшte foapte бine ла noĭ шi dъ seminџе din kape se skoate ѹпѹ feлѹ de ѹntѹ шi o mînkape бѹпъ пentpѹ пasъpĭ.

ANONЏѸ.

Пpintp'ачеasta anѹпџъmѹ oпopaбiлiлop aбonaџĭ aĭ жѹpnaлѹлѹĭ „Isis“ kъ ачеst жѹpnaл ба kontinѹa шi în anѹлѹ biitopѹ. Kpedemѹ kъ пѹmaĭ aбemѹ tpeбѹinџъ sъ pekomandъmѹ пѹбліkѹлѹĭ ачеastъ foae, ka akѹm doĭ anĭ; Oпop. пѹбліkѹ a aбѹtѹ în ачештĭ doĭ anĭ destѹле okasiѹnĭ a жѹdeka шi a aпpeџѹi лѹkpapea шi foлosѹлѹ ачеsteĭ foĭ. Dap noĭ kѹ плъчepe amѹ бъzѹtѹ kъ пѹбліkѹлѹ s'a пpoпѹnџat în faбoapea întpeпpindepiĭ noastpe, kape din zi în zi s'a бѹkѹpat maĭ mѹлt de gpaџia лektopiлopѹ sъĭ.

Noĭ пpomitemѹ kъ din пapte пе бom siлі шi în anѹлѹ biitopѹ a mepita ачеastъ бѹпъ boinџъ пѹбліkъ. Бomѹ menџine deбiza noastpъ, a împpeѹna „чел foлositop kѹ чел пл ъkѹt.“

Dap în anѹлѹ biitopѹ boimѹ sъ faчеmѹ шi ѹпѹ sakpifiчiѹ пѹoѹ; adikъ пе лîngъ жѹpnaлѹлѹ Isis kape ба пepsista în fopma sa aktѹaлъ opnatъ kѹ figѹpiле saле, бomѹ aлъtѹpa de doѹъ opĭ пе лѹпъ kîte ѹпѹ sѹплimentѹ d'o жѹmъtate koaлъ sѹб titлѹлѹ de „Zep пѹлѹ“ kape ба tpakta kѹ deoseбipe, kestiѹnĭ d'agrikѹлttpъ întp'o лімбъ пoпѹлаpъ. D-niĭ aбonaџĭ aĭ жѹpnaлѹлѹĭ Isis, бop пpiimi ачеst sѹплimentѹ g p a t i s.

Pedakџiѹnea.

Imprimeria naționalâ a luĭ I. Romanov et Comp.